

Utazás tolókokcsival Coubertin báró körül

edzőkesergő by Nádas Pál

Nehéz objektív képet festeni a paraolimpikonokkal kapcsolatosan, mert az egyik oldalon abszolút elfoglalt emberek vannak, akik vagy maguk is érintettek, vagy mint nevelők, edzők, tanárok viselik a szívükön a versenyzők szakmai sorsát. A másik oldalon a társadalom többsége áll. Ha a társadalom nagy többsége pozitívan irányulna bármifajta mássághoz – etnikai, nemzetiségi különbözőséghez, testi, szellemi fogyatékosághoz, mert ez is másság –, akkor egy Gallovhoz hasonló döntési pozícióban levő sportszakembertől elvárható lenne, hogy hivatalba kerülése után se felejtse el, hogy a sport mindenkié, függetlenül attól, hogy milyen formában végzi a testedzést – ahogy a kultúra is mindenkié.

Egy egészséges sportolónál, legyen élsportoló vagy újonc tömegsportot, a sportolás „normál tevékenység”. Egy mozgássérült embernél ugyanez „létszükséglet”. Ha azért sportol, hogy erősebb, kitartóbb legyen, megalapozhatja az esélyegyenlőségét. A sportvezetők valószínűleg ezt nem így értékelik, hanem úgy, hogy nekik a legszebb, legkisportoltabb emberekkel kell foglalkozniuk. Egy mozgássérült sportolónak arra sincs lehetősége, hogy a sportolás legalapvetőbb feltételeit megteremtse.

Hiába harcoltam tíz esztendő sportvezetői tevékenységem időszaka alatt, hogy legyen ennek a rétegnek is élsportja, holott a látássérültek, hallássérültek, mozgássérültek sportja is ugyanúgy építkezik, mint az épek és egészségesek sportja. Piramisszerűen. A piramis: a magyarországi sportélet. Aminek az alján képletesen ott van a sok gyerek és felnőtt, a csúcán az Egerszegi Krisztina. Ebben a piramisban ott bújjik három kisebb piramis, s ezek a piramisok ugyanúgy csúcsban végződnek. De ezeket a „csúcsokat” a kívülálló döntéshozók nem élsportként véleményezik, csak rekreációs tevékenységként, tehát nem szívesen támogatják.

Eszközök nélkül ezt a sportot sem lehet eredményesen működtetni és ez a négyszázezer forintos elektromos kocsinál kezdődik... ha egy épkezláb ember hetente kétszer kosarazni jár, meg kell vennie az ötezer forintos edzőcipőt, mert természetes, hogy nem az utcai cipőjében jár el edzeni.

Egy mozgássérülttől elvárnák, hogy ugyanabban a „cipőben” sportoljon – ami ez esetben a tolókokcsi –, csak-hogy ő enélkül a „cipő” nélkül létezni sem tud. Nem teheti tönkre az edzést, mert akkor esetleg hetekig javítják, és nem tud eljutni a munkahelyére.

Az OTSH-nak abban, hogy Magyarországon ma egyáltalán létezik mozgássérült sport, komoly szerepe van, ezt nem szabad letagadni. 1977 óta mindig is adott némi pénzt, de mindig hasonló körítéssel, mint ahogy most Gallov is nyilatkozott. Az apparátus nagy többsége így gondolkodik: „megtámogatjuk szegény fiúkat”...és akkor még

nem említettük az állampolgári jogokat, amelyek a sérült embereket is megilletik. Minden mozgássérült tudja, hogy attól, hogy sérült, nem csodalény. A világnak egy másik pontján már létezik tolókokcsi börtön. Ez rendben van. Ha valaki kerekesszéken gördülve nem talál jobb foglalatosságot, mint hogy bankot raboljon, de – megfelelő(!) körülmények között a jogoknak a büntetőjogban is érvényt kell szerezni.

A Mozsássérültek Sportszövetsége a Magyar Olimpiai Bizottság tagja – 1989 óta. Ennek értelmében jogosultak vagyunk állami forrásból megfinanszírozva, tisztes magyar állampolgárként magyar válogatottként az adott versenyen részt venni. Ha viszont a MOB nem ért egyet a tagságunkkal, szavazzák meg, hogy ki vagyunk zárva.

Los Angelesben az olimpián a mozgássérültek bemutatóján – az atlétikai versenyek közé beiktatott nyolcszáz és ezeröttszáz méteres kerekesszékes versenyre – nagyon sok újságíró azt hitte, hogy az is olimpiai szám.

Németországban a gyártó cégek rivalizálnak, hogy bármely versenyen az ő segédeszközeikkel, az ő kocsijukkal álljanak rajthoz a versenyzők. Kutatási programokat támogatnak, hogy egyre használhatóbb futólábat, dobókart gyárthassanak.

Ha a magyar férfi röplabdaválogatott leülne az ülő-röplabdaválogatottal szemben, akkor abból hat gól nem jönne ki. Világos, hogy ez nem a megszokott szituáció. Az egyik álló röplabda, a másik ülő röplabda.

Máshogy mozog az ember a földön ülve, és máshogy állva. A röplabdának számtalan válfaja ismeretes, normál, hagyományos, ortodox, 6-6 ellen, strandröplabda 2-2 ellen, nyúlóröplabda gyerekeknek 3-3 ellen, női röplabda, kisebb hálóval, férfi röplabda, tehát egy sportágon belül többfajta játéktípus, differencia létezik.

Ugyanilyen differenciált játéktípusnak tartom én az ülő-röplabdát. A végeredmény a lényeg. Ha például kosarazik valaki, ott is arra törekszik, hogy bedobja a kosárba a labdát, úgy, hogy futva teszi meg az utat bizonyos szabálykeretek között, meg úgy is, hogy kerekesszékből teszi ugyanezt.

Ez a mai már régesrég nem az az olimpia, amiről annak idején regéltek... Ez nem amatőr olimpia, emögött óriási reklámtévékenység, óriási üzlet van, sokan ebből élnek. Ami mögött pedig nincs pénz, ahhoz kéne az a bizonyos szociális háló, ami Magyarországon nincs. Pedig ha létezne egy ilyen védő, segítő háló, talán eljutnánk odáig, hogy segítsük a *hendikeppel* indulókat is, hogy kiaknázhassák a tehetségüket. Egyelőre a mi sportolóinknak azzal kell megküzdniük, hogy lehetek én paraolimpikon, lehetek én a világ legjobbika, de nehogy már jobb legyek, mint a Jónyer... Még ha meg is verhetném.

AZ OLIMPIAI ESZME TELJES MÉRTÉKBEN
ÖSSZHANGBAN VAN AZ EMBERI JOGOKKAL.
EZT BIZONYÍTJA, HOGY A MOZGÁSSÉRÜLTEK
PARAOLIMPIÁJA – MÁS TÍPUSÚ ADOTTSÁ-
GOKKAL RENDELKEZŐ SPORTOLÓK VILÁG-
VERSENYE – AZ IDÉN IS AZ OLIMPIAI
JÁTÉKOK HELYSZÍNÉN KERÜL MEGREN-
DEZÉSRE, EZZEL IS KIFEJEZVE, HOGY AZ ÉP
ÉS MOZGÁSSÉRÜLT SPORTOLÓKAT EGYENLŐ
MÉLTÓSÁGÚ SZEMÉLYEKKÉNT KELL KEZELNI,

fotó: MTI

**MERT EZ ÁLL ÖSSZHANGBAN AZ OLIMPIAI
VERSENYEK SZELLEMÉVEL.**

**A FENTIEK ALAPJÁN FELHÍVTAM GALLOV
REZSŐT, HOGY TARTÓZKODJÉK AZ ALKOT-
MÁNY 70/A PARAGRAFUS (1) BEKEZ-
DÉSÉNEK MEGSÉRTÉSÉTŐL, A DISZKRIMI-
NATÍV MEGKÜLÖNBÖZTETÉSTŐL.**

**(DR. GÖNCZÖL KATALIN)
AZ ÁLLAMPOLGÁRI JOGOK ORSZÁGGYŰLÉSI
BIZTOSA**

fotó: Molnár Béla